

ЕУ РЕСУРС ЦЕНТАР ЗА ЦИВИЛНО ДРУШТВО У СРБИЈИ

БИЛТЕН

*ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији је место подршке за представнице и представнике цивилног друштва које раде на приближавању Србије **Европској унији**.*

*Желимо да ујединимо снагу група и појединаца, повежемо их међусобно и оснажимо, а овај **БИЛТЕН** је један од корака ка том заједничком циљу.*

ЕУ РЕСУРС ЦЕНТАР ВАМ ЖЕЛИ СРЕЋНЕ ПРАЗНИКЕ И ПОЧЕТАК ЈОШ ЈЕДНЕ УСПЕШНЕ ГОДИНЕ!

У нашем новогодишњем билтену поново нема сумирања прошле (више него успешне) 2024. године, већ настављамо традицију и предлажемо да 2025. годину почнете неком занимљивом књигом, добрим филмом или

планирањем посете позоришту.

Избор предлога стиже од наших колегиница и колега из националног, као и регионалних и експертских ЕУ Ресурс центара.

Уживајте у празницима и јавите нам утиске!

ИМЕ РУЖЕ, Умберто Еко

Име руже је бриљантно осмишљена детективска прича. Ако волите мистерије, привући ће вас интригантна истрага серије убиства у средњовековном манастиру, вођена проицљивим монахом Вилијамом од Баскервила и његовим учеником Адсом који истражују мистериозне смрти.

За љубитеље филозофије и теологије, роман пружа дубоке расправе о сукобу разума и вере, цензури и моћи. Међутим, испод површине ове приче, иако је смештен у специфичан историјски период, роман се бави универзалним питањима која су и данас актуелна – ко контролише знање, шта је истина, и како страх може манипулисати људима у чему се чак и активисти у цивилном сектору и у 21. столећу свакако могу препознати. Једна од кључних тема је питање како се знање чува, користи и злоупотребљава. Библиотека манастира постаје метафора за људску тежњу ка истини и опасности које долазе с ограничавањем приступа

информацијама.

Цитат који ми је остао у сећању, а који често користим јесте „Бићемо благи, онолико колико нам наша дужност то дозволи.“ јер ме асоцира на задужења и одговорности цивилног друштва које често делује као коректив друштвених неправди и заговорник људских права, а истовремено, цивилно друштво има дужност да се придржава принципа правде, професионалности и одговорности, како према заједници коју представља, тако и према друштвеним нормама.

За оне који нису читалачки настројени, увек је право време да себи или некој другој особи поклоните “Ружу”.

УЋУТКИВАЊЕ СОКРАТА, редитеља Небојше Брадића

„Крив је Сократ, што не верује у богове у које верује држава, крив је што уводи нова божанства, што квари омладину“, писало је тако у пресуди којом је Сократ осуђен на смрт. Осуђен зато што је мислио другачије од система, звучи ли нам то познато?

Комад **Ућуткивање Сократа** настао је по тексту енглеског писца и сценаристе Хауарда Брентона, рођеног 1942. године. Иако смештена у античко доба, представа нам много више говори о ономе што живимо данас.

Редитељ Небојша Брадић описао је представу једном речју – храброст. А храброст јесте и оно са чим друштво у Србији улази у нову годину. У представи глуме Бојан Димитријевић, Јелена Ступљанин, Сања Ристић Крајнов и Југослав Крајнов. Овај комад се од октобра 2024. године игра у београдском Битеф театру, а уколико желите да научите ишта о друштву у ком данас живимо, погледајте га и запитајте се.

ЛЕТО КАДА САМ НАУЧИЛА ДА ЛЕТИМ, Јасмина Петровић

Роман Јасминке Петровић, *Лето када сам научила да летим*, намењен је првенствено младима, али и оним старијим. Писан је у форми дневника тринаестогодишње девојчице Софије из Београда, која је приморана да летовање проведе у трошној породичној кући на Хвару, са својом баком Маријом и луцкастом баба-тетком Луце. Софијин живот на Хвару је пакао, будући да нема интернета и друштва, али досаду убрзо прекида сазнање о великој породичној тајни и истрага бабиног живота. Велика авантура са новим пријатељима претварају Софијин боравак у летовање из снова. Хумор, живописни ликови и приказ људског искуства, указује на последице ратних сукоба и распада СФРЈ из перспективе данашње генерације младих. Роман се истовремено бави и универзалним темама одрастања, пријатељства и породице.

Роман тематизује националну нетрпељивост и рат у бившој Југославији. Истичу се проблеми мешовитих бракова између Срба и Хрвата, подсећа се на ратне године када је блиска родбина била на супротним странама. Страх и неповерење... ксенофобија чине стварност и оптерећују односе након ратних година.

Интересантно је како ликови бабе Марије и ноне Луце објашњавају суживот као основни постулат концепта интеркултуралности: *Данас се дају велики шолди за објаснит шта је то мултикултуралност и толеранција, а ми смо тако живили, сви скупа [...] у братству и јединству*. Виђење рата нониним очима не свађује кривицу ни на једну страну, она простим речима и аналогијама описује ескалацију конфликта: *Срби су викали хлеб, Хрвати крух и свако је мислио да је баш он у праву и да је бољи од оног другог и да заслужује већи дио. [...] Гађали су се тако најпре ријечима, а кад су их забољела грла и уши, прешли су на пушке и бомбе. И то је то.*

Толеранција јесте једна од кључних вредности у роману, дата је и у широј слици различитих односа залагањем за успостављање културних веза између народа у региону, на просторима бивше Југославије.

По овом роману снимљен је породични филм 2022. године, редитеља Радивоја Андрића, по сценарију Љубице Луковић.

ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ (The Social Network), редитеља Дејвида Финчера

Филм *The Social Network* из 2010. године приказује причу о настанку Фејсбука, од идеје у студентском дому Марка Закерберга до глобалне револуције у комуникацији. Убрзо постаје најмлађи милијардер у историји, али његов успех долази са личним и правним компликацијама.

Филм истиче поред осталог и важност друштвене одговорности у пословању. Закерберг и његов тим суочавају се с етичким дилемама које произлазе из брзог раста и глобалног утицаја њихове иновације. Кроз сукобе и оптужбе међу оснивачима, филм нас подсећа да успех није само у финансијским остварењима, већ и у очувању поверења, етике и одговорности према друштву.

За све који се баве предузетништвом, *The Social Network* је важан подсетник на то колико је битно размислити о дугорочним последицама својих одлука, не само у погледу финансијског успеха, већ и у погледу утицаја на друштво у целини. Суочавање са правним и етичким питањима, као и изградња транспарентног и одговорног пословног модела, постају императив у сваком иновативном процесу.

Ако тражите инспирацију за размишљање о одговорности у пословању, *The Social Network* је филм који свакако треба да погледате.

МАРИЈАНА АНАСТАСОВ

**ЕНЕСА,
РЕГИОНАЛНИ ЕУРЦ ЗА ЈУЖНУ И ЈУГОИСТОЧНУ СРБИЈУ**

СРЕЋНИ ПРАЗНИЦИ

Овај документарни филм из 2020. године бави се климатским променама, али са аспекта прошлости и као нешто са чим ми живимо већ дуже време. Као брод који из мирне пловидбе улети у олују, тако се цивилизација након индустријске револуције суочава са последицама исцрпљивања енергије и климатских промена, које су изазвале колапс.

Колапс изазван овим последицама, запрепашћеност људи пред неизвесношћу, начини прилагођавања неизбежним променама како би се свет кретао као жељеној будућности – вивидни, реални прикази редитеља који одлази у делове света који су данас у колапсу због последица климатских промена, доводе тему у фокус грађанства који се окрећу научницима о клими, локалној демократији и локалним иницијативама али и масовној побуни у храбром походу на излаз из ове позиције.

У филму говоре Жан Марк Јанковики, експерт за енергетику и климу; Ричард Хајнберг, виши сарадник, Post-Carbon Institute; Салемул Хук, IPCC експерт за адаптацију и саветник за преговоре о клими и Сузан Мозер, IPCC експерткиња за климатску отпорност и комуникацију.

Серија K.A.O.S. - Netflix

Ова британска дистопијска драма, премијерно приказана 2023. године, смештена је у свет у којем моћне силе, капитализам и медијска манипулација обликују судбине појединаца и друштава у целини. Кроз духовит и критички поглед на боговски живот на Олимпу и реперкусије на Земљи и Подземљу, серија кроз дистопијски оквир истражује како друштвене и политичке елите користе манипулацију, медије и технологију да би одржале своју доминацију.

У свету у којем се моћ концентрише у рукама неколико појединаца и корпорација, серија приказује како капитализам, у својој најгрубљој форми, подстиче индивидуализам на штету колективних вредности, чиме

ствара друштво у којем су моралне границе замагљене, а интереси појединаца важнији од општег добра.

Кроз савремени наратив грчке митологије, серија осветљава суровост стварног света и савремених друштвених уређења. Ипак, серија нас подстиче и на оптимизам, уводећи елементе бунта и човекове борбе за боље сутра, али на жалост - ту сезону нећемо дочекати. Иако је серија конципирана тако да следи наставак, платформа Netflix је, након праћења броја стриминга, одлучио да је укине. Проценили су да серија није довољно профитабилна, да би се наставила. Ироније ли, овакав заплет узрокован Netflix-ovom проценом базираној искључиво на економском и на инстант друштву и профиту и одговара тематици серије, тј. њеној критици савременог друштва.

ОСТРВО, редитеља Павела Лунгина

Филм *Острво* представља посебну врсту духовног пута и борбе за спасење. Уз подршку великана као што су редитељ Павел Лунгин и харизматичан глумац Петар Мамонов, Анатолијев лик постаје пример личног преображаја, искупљења и дубоке искрености, док филм истовремено критикује модерну комерцијализацију духовности и указује на вредности истинске вере.

Прича у филму кроз свој радикалан приказ искрене вере критички посматра модерне трендове и комерцијализацију духовности, дајући јасну поруку о истинском смирењу и потреби да се живи у складу са вером и моралом.

Овај филм препоручујем јер пружа одговоре и даје пример истинске борбе против насиља које виђамо свакодневно на улицама и медијима.

ИГОР ВЕЛИЋ

**СИГУРНЕ СТАЗЕ,
ЕКСПЕРТСКИ ЕУРЦ ЗА ТРАНСПОРТНЕ ПОЛИТИКЕ
И УРБАНУ МОБИЛНОСТ**

За више информација посетите сајт ЕУ Ресурс центра или контактирајте наш тим за рад са заједницом на телефон 060 655 19 01 или имејл: euresurscentar@bos.rs.

ЕУ Ресурс центар за цивилно друштво у Србији” (ЕУРЦ) окупља и подржава цивилно друштво и неформалне групе грађана укључене у процес приближавања Србије Европској унији. Окупља више од 500 организација у склопу регионалних и експертских ресурс центара у Београду, Новом Саду, Нишу, Ужицу, Бору и Јагодини. Рад ЕУ Ресурс центра за цивилно друштво у Србији подржава Европска унија која је до сада уложила више од 60 милиона евра за подршку развоју цивилног друштва у Србији.

Copyright © 2022, Beogradska otvorena škola, All rights reserved.